Euroopan unionin osarahoittama

Kysely kosteikkoviljelyketjujen ja ennallistamisen soveltuvuudesta hiilimarkkinapalveluksi turvetuotannosta vapautuvilla suonpohjilla

Tämän kyselyn tarkoitus on selvittää viranomaisten, neuvojien, käytännön toimijoiden ja hiilikauppayritysten näkemyksiä kosteikkoviljelyketjujen hiilikaupan mahdollisuuksista turvetuotannosta poistuvilla alueilla. Kysely on osa Euroopan unionin osarahoittamaa ArvoHiili-hanketta, jonka tavoitteena on selvittää luonnontieteellis-tekniset, oikeudellis-hallinnolliset ja taloudelliset edellytykset saada maanomistajalle ja muuhun paikallistalouteen lisäarvoa turvetuotannosta poistettujen alueiden hiilivaraston säilyttämisestä ja hiilensidonnasta kosteikkoviljelyn ja ennallistamisen avulla. Hiilimarkkinolla tarkoitetaan hiilenpoistoilla tehtävää vaihdantaa hiilipäästöjä aiheuttavien ja hiilinieluja synnyttävien toimijoiden välillä.

Kyselyllä kerätään tietoa siitä, miten eri jatkokäyttömuodoiksi valitut kosteikkoviljelyketjut tai ennallistaminen vaativat lupateknisesti suonpohjilla ja toisaalta mitä haasteita tai tiedollisia puutteita teemassa voidaan tunnistaa viranomaisten ja käytännön toimijoiden näkökulmasta. Näin voidaan varautua ennalta niihin haasteisiin, joita esimerkiksi kosteikkoviljelyn yleistyminen voi aiheuttaa. Kyselyllä tuotetaan tietoa erilaisista suonpohjien maankäyttömuodoista maanomistajien päätöksenteon tueksi.

Kyselyssä käsitellyt jatkokäyttömuodot ovat
1. Ennallistaminen (suonpohjien uudelleensoistaminen)
2. Pajun lyhytkiertoviljely korotetulla vedenpinnalla
3. Ruokohelven viljely korotetulla vedenpinnalla
4. Rahkasammalen kasvatus
5. Osmankäämin kosteikkoviljely

Huomioithan, että nykyehtojen mukaan näistä ainoastaan ruokohelven viljely korotetulla vedenpinnalla ja pajun lyhytkiertoviljely voivat kuulua maataloustukien piiriin, jos alat on otettu viljelykäyttöön ennen vuotta 2022. Vuoden 2022 jälkeen peltokäyttöön otetuilla suonpohjilla maataloustukien ehtona on nurmen kasvattaminen. Toisaalta rahkasammal tai osmankäämi eivät ole tällä hetkellä maataloustukikelpoisia kasveja, joten niille maataloustukia ei voi saada (ks. lisää https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/ec5c48d4-b0a1-43e3-8f12-3b59407d755c).

Kysely toteutetaan vain valituille organisaatiolle, jotka toimivat turvetuotantoalueiden viranomaistehtävien ja alan rahoituksen ja tukipalveluiden parissa sekä käytännön toimissa, kuten maanomistajina ja viljelijöinä. Kysely toteutetaan vesi- ja ympäristölainsäädännön lupa- ja valvontaviranomaisille aluehallintovirastoissa, ELY-keskuksissa ja kunnissa sekä alan

rahoitusviranomaisille valtion ja kuntien vastuutehtävissä. Lisäksi kyselyyn vastaavat hiilimarkkinoilla toimivat yritykset, maanomistajat ja viljelijät.

Kyselyn tuloksista tehdään tieteellistä tutkimusta. Menetelmänä käytetään ns. Delfoi-menetelmää, joka on iteratiivinen asiantuntijahaastatteluihin pohjautuva tutkimusmetodi. Kysely voidaan toistaa useasti, minkä tarkoitus on vastausten tarkentaminen. Näin kyselyyn vastanneita asiantuntijoita kannustetaan täydentämään ja tarkistamaan aiemmat vastauksensa ja argumenttinsa. Toistojen jälkeen aineisto analysoidaan ja lopuksi raportoidaan tulokset.

Kyselyyn vastaamiseen menee aikaa noin 15-20 min.
Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja esitetään yhteenvedonomaisina koosteina siten, ettei kenenkään tietosuoja vaarannu. Seinäjoen ammattikorkeakoulun tietosuojaselosteen voit lukea täältä: https://www.seamk.fi/tietosuoja/

Kyselyn osoitelähde: Internet ja organisaatioiden kotisivut

Lisätiedot: Erityisasiantuntija Kari Laasasenaho, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
(kari.laasasenaho@seamk.fi, p. 040 680 7631)

Lisätietoja ArvoHiili-hankkeesta:

https://www.gtk.fi/tutkimusprojekti/hiilimarkkinoilta-lisaarvoa-turvetuotannosta-poistettujen-alueiden-jatkokayttoon-arvohiili/

1. Vastaajan taustaorganisaatio

- ◯ Aluehallintoviraston virkahenkilö
- ◯ ELY-keskuksen ympäristönsuojelun viranomainen
- ◯ ELY-keskuksen maataloustukien valvontaviranomainen
- ◯ Ruokaviraston maataloustuista vastaava viranomainen
- ◯ Kunnan/kaupungin ympäristösuojeluviranomainen
- ◯ Kunnan/kaupungin maataloustoimen virkahenkilö
- ◯ Valtion tai ministeriön virkahenkilö
- ◯ Maanviljelijä
- ◯ Vapaaehtoisessa hiilikaupassa tai muu alalla toimiva yritys

2. Vastaajan työtehtävä/ammattinimike ja lyhyt kuvaus työtehtävistä

_____

_____

_____

3. Vastaajan toiminta-alue

- [ ] Koko maa
- [ ] Ahvenanmaa
- [ ] Etelä-Karjala
- [ ] Etelä-Pohjanmaa
- [ ] Etelä-Savo
- [ ] Kainuu
- [ ] Kanta-Häme
- [ ] Keski-Pohjanmaa
- [ ] Keski-Suomi
- [ ] Kymenlaakso
- [ ] Lappi
- [ ] Pirkanmaa
- [ ] Pohjanmaa
- [ ] Pohjois-Karjala
- [ ] Pohjois-Pohjanmaa
- [ ] Pohjois-Savo
- [ ] Päijät-Häme
- [ ] Satakunta
- [ ] Uusimaa
- [ ] Varsinais-Suomi

4. Arvioi liukukytkimellä suonpohjien ennallistamisen kannatettavuutta hiilimarkkinapalveluksi (0 = ei kannatettava…10 = erittäin kannatettava)

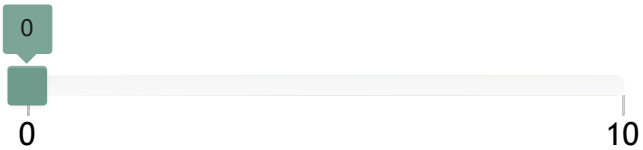

5. Ennallistamisen hiilimarkkinapalveluiden realistisuus (0 = ei realistinen…10 = erittäin realistinen)

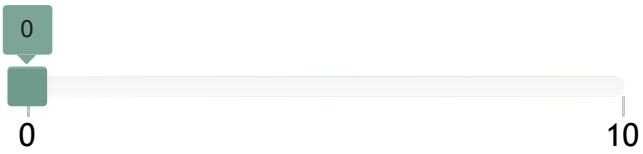

6. Onko ennallistamisen hiilimarkkinapalveluille jotain esteitä oman työtehtäväsi näkökulmasta?

- ◯ Kyllä
- ◯ Ei
- ◯ Ehkä

7. Mitä ei tällä hetkellä toimi kunnolla, jos ennallistaminen hiilimarkkinapalveluna yleistyy?

8. Olemassa olevan ennallistamiseen ja hiilimarkkinoihin liittyvän sääntelyn ja ohjauksen toimivuus (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

9. Mitä haasteita ja miksi näet ennallistamisen hiilimarkkinapalveluiden yleistymisessä (esim. lainsäädännölliset ja hallinnolliset haasteet)?

10. Ennallistamisen hiilimarkkinapalveluiden taloudellisen kannattavuuden nykytilan arvio (0 = ei taloudellisesti kannattavaa… 10 = taloudellisesti erittäin kannattavaa)

11. Mikä olisi sopiva kustannusten jälkeen jäävän voiton määrä euroissa maanomistajille per hehtaari (kustannukset ja työn osuus vähennettynä tuloista)?

- ◯ alle 100 €
- ◯ 100-500 €
- ◯ 501-1000 €
- ◯ 1001-2000 €
- ◯ 2001-5000 €
- ◯ yli 5000 €

12. Olemassa olevien tukien toimivuus ennallistamisen hiilimarkkinapalveluiden kehittämiseksi (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

13. Kuinka monen vuoden päästä toimintamalli mielestäsi yleistyy?

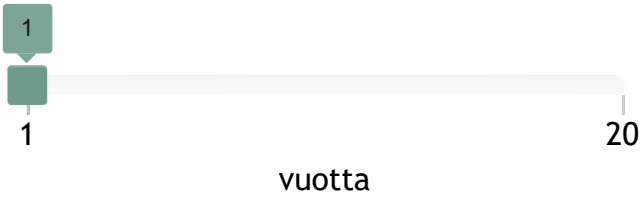

14. Miten mahdolliset haasteet tulisi mielestäsi ratkaista, jotta ennallistaminen hiilimarkkinapalveluna lisääntyy suonpohjilla?

15. Mistä aiheesta tarvittaisiin lisätietoja, jotta ennallistaminen hiilimarkkinapalveluna yleistyisi suonpohjilla?

16. Arvioi liukukytkimellä pajun lyhytkiertoviljelyn kannatettavuutta hiilimarkkinapalveluksi korotetulla vedenpinnalla (0 = ei kannatettava…10 = erittäin kannatettava)

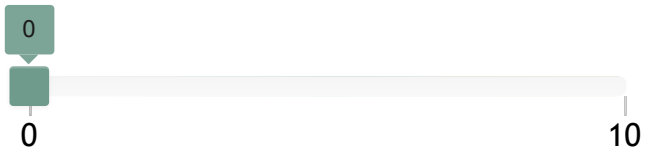

17. Pajun lyhytkiertoviljelyn hiilimarkkinapalveluiden realistisuus korotetulla vedenpinnalla asteikolla (0 = ei realistinen…10 = erittäin realistinen)

18. Onko pajun lyhytkiertoviljelyn hiilimarkkinapalveluille korotetulla vedenpinnalla jotain esteitä oman työtehtäväsi näkökulmasta?

- ◯ Kyllä
- ◯ Ei
- ◯ Ehkä

19. Mitä ei tällä hetkellä toimi kunnolla, jos pajun lyhytkiertoviljely hiilimarkkinapalveluna korotetulla vedenpinnalla yleistyy?

20. Olemassa olevan pajun lyhytkiertoviljelyyn korotetulla vedenpinnalla ja hiilimarkkinoihin liittyvän sääntelyn ja ohjauksen toimivuus (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

21. Mitä haasteita ja miksi näet pajun lyhytkiertoviljelyn hiilimarkkinapalveluiden yleistymisessä korotetulla vedenpinnalla (esim. lainsäädännölliset ja hallinnolliset haasteet)?

22. Pajun lyhytkiertoviljelyn hiilimarkkinapalveluiden taloudellisen kannattavuuden nykytilan arvio korotetulla vedenpinnalla (0 = ei taloudellisesti kannattavaa… 10 = taloudellisesti erittäin kannattavaa)

23. Mikä olisi sopiva kustannusten jälkeen jäävän voiton määrä euroissa maanomistajille per hehtaari (kustannukset ja työn osuus vähennettynä tuloista)?

- ◯ alle 100 €
- ◯ 101-500 €
- ◯ 501-1000 €
- ◯ 1001-2000 €
- ◯ 2001-5000 €
- ◯ yli 5000 €

24. Olemassa olevien tukien toimivuus pajun lyhytkiertoviljelyn hiilimarkkinapalveluiden kehittämiseksi korotetulla vedenpinnalla (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

25. Kuinka monen vuoden päästä toimintamalli yleistyy?

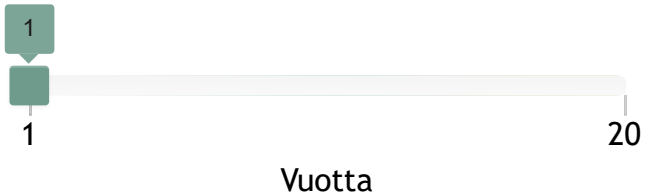

26. Miten mahdolliset haasteet tulisi mielestäsi ratkaista, jotta pajun lyhytkiertoviljely hiilimarkkinapalveluna lisääntyy korotetulla vedenpinnalla suonpohjilla?

27. Mistä aiheesta tarvittaisiin lisätietoja, jotta pajun lyhytkiertoviljely hiilimarkkinapalveluna yleistyisi korotetulla vedenpinnalla suonpohjilla?

28. Arvioi liukukytkimellä ruokohelven kannatettavuutta hiilimarkkinapalveluksi korotetulla vedenpinnalla (0 = ei kannatettava…10 = erittäin kannatettava)

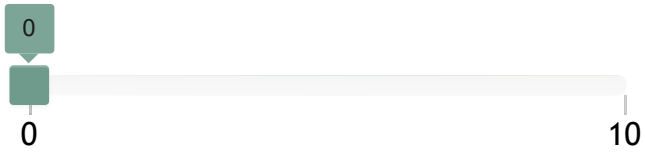

29. Ruokohelven viljelyn hiilimarkkinapalveluiden realistisuus korotetulla vedenpinnalla asteikolla (0 = ei realistinen…10 = erittäin realistinen)

30. Onko ruokohelven viljelyn hiilimarkkinapalveluille korotetulla vedenpinnalla jotain esteitä oman työtehtäväsi näkökulmasta?

- ◯ Kyllä
- ◯ Ei
- ◯ Ehkä

31. Mitä ei tällä hetkellä toimi kunnolla, jos ruokohelven viljely hiilimarkkinapalveluna korotetulla vedenpinnalla yleistyy?

32. Olemassa olevan ruokohelven viljelyyn korotetulla vedenpinnalla ja hiilimarkkinoihin liittyvän sääntelyn ja ohjauksen toimivuus (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

33. Mitä haasteita ja miksi näet ruokohelven viljelyn hiilimarkkinapalveluiden yleistymisessä korotetulla vedenpinnalla (esim. lainsäädännölliset ja hallinnolliset haasteet)?

34. Ruokohelven viljelyn hiilimarkkinapalveluiden taloudellisen kannattavuuden nykytilan arvio korotetulla vedenpinnalla (0 = ei taloudellisesti kannattavaa… 10 = taloudellisesti erittäin kannattavaa)

35. Mikä olisi sopiva kustannusten jälkeen jäävän voiton määrä euroissa maanomistajille per hehtaari (kustannukset ja työn osuus vähennettynä tuloista)?

- ◯ alle 100 €
- ◯ 100-500 €
- ◯ 501-1000 €
- ◯ 1001-2000 €
- ◯ 2001-5000 €
- ◯ yli 5000 €

36. Olemassa olevien tukien toimivuus ruokohelven viljelyn hiilimarkkinapalveluiden kehittämiseksi korotetulla vedenpinnalla (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

37. Kuinka monen vuoden päästä toimintamalli yleistyy?

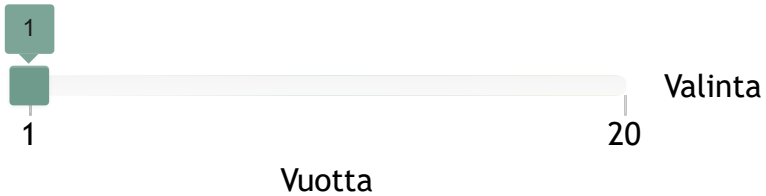

38. Miten mahdolliset haasteet tulisi mielestäsi ratkaista, jotta ruokohelven viljely hiilimarkkinapalveluna lisääntyy korotetulla vedenpinnalla suonpohjilla?

39. Mistä aiheesta tarvittaisiin lisätietoja, jotta ruokohelven viljely hiilimarkkinapalveluna yleistyisi korotetulla vedenpinnalla suonpohjilla?

40. Arvioi liukukytkimellä rahkasammaleen kasvattamisen kannatettavuutta hiilimarkkinapalveluksi (0 = ei kannatettava…10 = erittäin kannatettava)

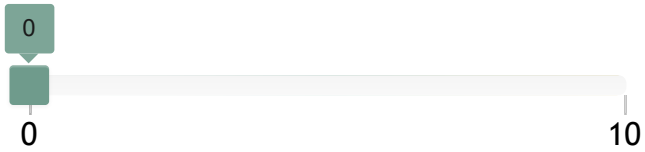

41. Rahkasammaleen viljelyn hiilimarkkinapalveluiden realistisuus asteikolla (0 = ei realistinen…10 = erittäin realistinen)

42. Onko rahkasammalen viljelyn hiilimarkkinapalveluille jotain esteitä oman työtehtäväsi näkökulmasta?

- ◯ Kyllä
- ◯ Ei
- ◯ Ehkä

43. Mitä ei tällä hetkellä toimi kunnolla, jos rahkasammalen viljely hiilimarkkinapalveluna yleistyy?

44. Olemassa olevan rahkasammalen viljelyyn ja hiilimarkkinoihin liittyvän sääntelyn ja ohjauksen toimivuus (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

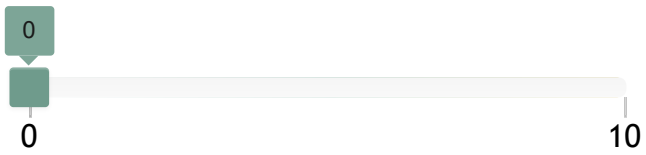

45. Mitä haasteita ja miksi näet rahkasammalen viljelyn hiilimarkkinapalveluiden yleistymisessä (esim. lainsäädännölliset ja hallinnolliset haasteet)?

46. Rahkasammalen viljelyn hiilimarkkinapalveluiden taloudellisen kannattavuuden nykytilan arvio (0 = ei taloudellisesti kannattavaa… 10 = taloudellisesti erittäin kannattavaa)

47. Mikä olisi sopiva kustannusten jälkeen jäävän voiton määrä euroissa maanomistajille per hehtaari (kustannukset ja työn osuus vähennettynä tuloista)?

- ◯ alle 100 €
- ◯ 101-500 €
- ◯ 501-1000 €
- ◯ 1001-2000 €
- ◯ 2001-5000 €
- ◯ yli 5000 €

48. Olemassa olevien tukien toimivuus rahkasammalen viljelyn hiilimarkkinapalveluiden kehittämiseksi (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

49. Kuinka monen vuoden päästä toimintamalli yleistyy?

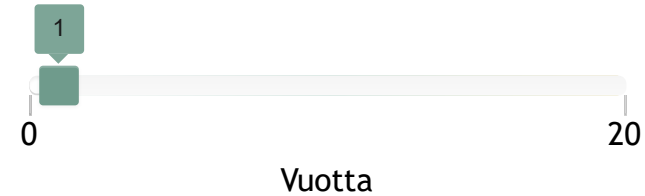

50. Miten mahdolliset haasteet tulisi mielestäsi ratkaista, jotta rahkasammalen viljely hiilimarkkinapalveluna lisääntyy suonpohjilla?

51. Mistä aiheesta tarvittaisiin lisätietoja, jotta rahkasammalen viljely hiilimarkkinapalveluna yleistyisi suonpohjilla?

52. Arvioi liukukytkimellä osmankäämin kasvattamisen kannatettavuutta hiilimarkkinapalveluksi (0 = ei kannatettava…10 = erittäin kannatettava)

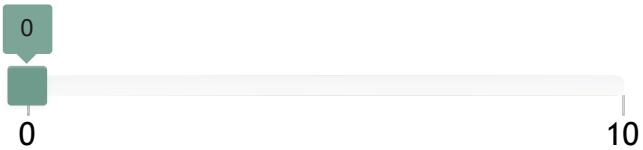

53. Osmankäämin viljelyn hiilimarkkinapalveluiden realistisuus asteikolla (0 = ei realistinen…10 = erittäin realistinen)

54. Onko osmankäämin viljelyn hiilimarkkinapalveluille jotain esteitä oman työtehtäväsi näkökulmasta?

- ◯ Kyllä
- ◯ Ei
- ◯ Ehkä

55. Mitä ei tällä hetkellä toimi kunnolla, jos osmankäämin viljely hiilimarkkinapalveluna yleistyy?

56. Olemassa olevan osmankäämin viljelyyn ja hiilimarkkinoihin liittyvän sääntelyn ja ohjauksen toimivuus (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

57. Mitä haasteita ja miksi näet osmankäämin viljelyn hiilimarkkinapalveluiden yleistymisessä (esim. lainsäädännölliset ja hallinnolliset haasteet)?

58. Osmankäämin viljelyn hiilimarkkinapalveluiden taloudellisen kannattavuuden nykytilan arvio (0 = ei taloudellisesti kannattavaa… 10 = taloudellisesti erittäin kannattavaa)

59. Mikä olisi sopiva kustannusten jälkeen jäävän voiton määrä euroissa maanomistajille per hehtaari (kustannukset ja työn osuus vähennettynä tuloista)?

- ◯ alle 100 €
- ◯ 101-500 €
- ◯ 501-1000 €
- ◯ 1001-2000 €
- ◯ 2001-5000 €
- ◯ yli 5000 €

60. Olemassa olevien tukien toimivuus osmankäämin viljelyn hiilimarkkinapalveluiden kehittämiseksi (0 = ei toimiva…10 = erittäin toimiva)

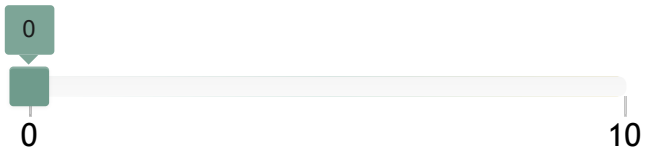

61. Kuinka monen vuoden päästä toimintamalli yleistyy?

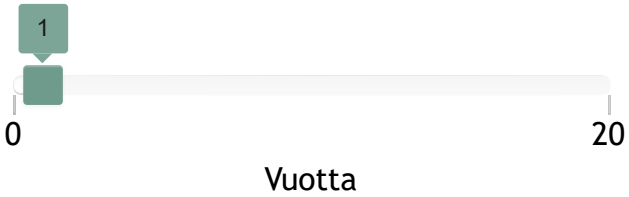

62. Miten mahdolliset haasteet tulisi mielestäsi ratkaista, jotta osmankäämin viljely hiilimarkkinapalveluna lisääntyy suonpohjilla?

63. Mistä aiheesta tarvittaisiin lisätietoja, jotta osmankäämin viljely hiilimarkkinapalveluna yleistyisi suonpohjilla?